

Factsheet Alcohol intoxicaties NSCK 2007 tot en met 2012

Onderzoekers

Drs. G Boeynaems, arts-assistent kindergeneeskunde Reiner de Graaf Gasthuis Delft
 Dr. N. van der Lely, kinderarts-opleider Reiner de Graaf Gasthuis Delft
 Dr. J.J. van Hoof, onderzoeker Universiteit Twente
 Ir. W.E. van Dalen, directeur Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP)
 Drs. R. Rodrigues Pereira, Dr. B.J.M. van de Wetering, Bouman GGZ Rotterdam

De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld met behulp van het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK). Iedere maand stuurt het NSCK vragenlijsten naar alle Nederlandse kinderartsen en naar de academische ziekenhuizen of naar vertegenwoordigers van een groep kinderartsen. Deze vragenlijsten gaan over tien tot twaalf variërende aandoeningen, afwijkingen of syndromen. Bij melding van een dergelijk geval wordt er een vragenlijst naar de betreffende kinderarts gestuurd die deze invult en terugstuurt naar de onderzoekers. Sinds 2007 is alcoholintoxicatie één van de aandoeningen die opgenomen is in het systeem.

Kinderartsen meldden over 2012 in totaal 710 gevallen van alcoholintoxicatie. Er waren 4 meldingen over jongeren van 18 jaar geregistreerd in de NSCK vragenlijst, welke niet zijn meegenomen in deze rapportage.

Het totaal aantal meldingen van 2012 die betrekking heeft op minderjarigen is derhalve 706. Dit is een lichte daling (met 7%) ten opzichte van 2011 waarin 762 meldingen van alcohol intoxicaties waren.

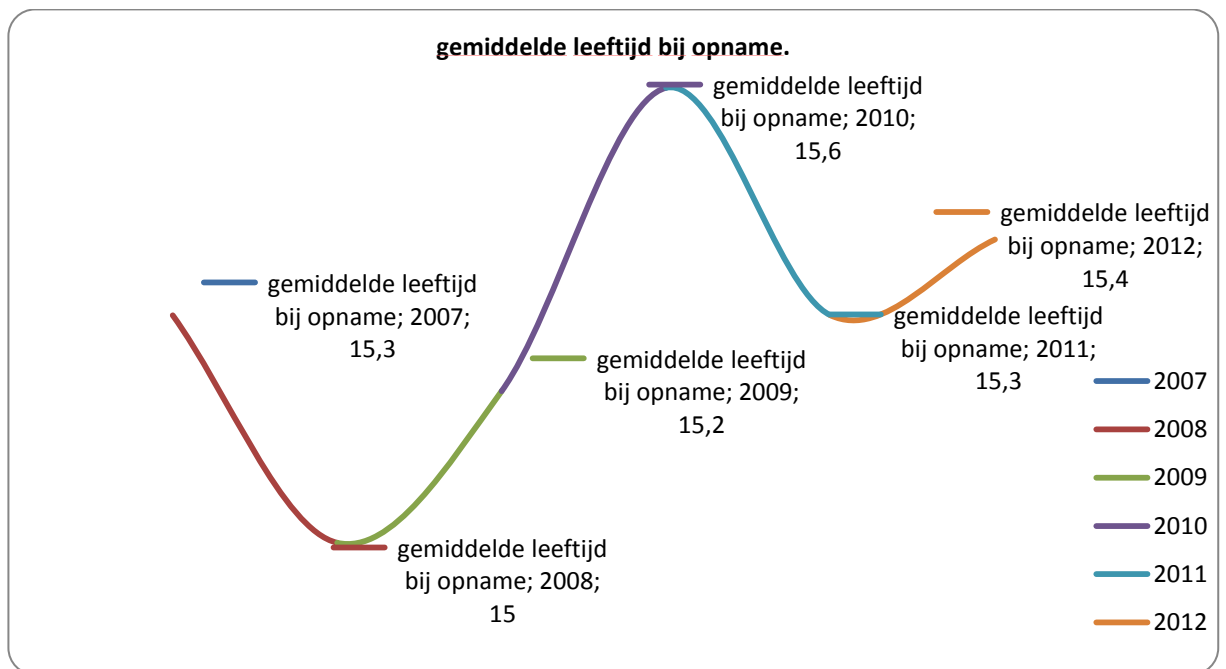
Net zoals in voorgaande jaren zijn niet alle vragenlijsten retour gekomen en waren 644 vragenlijsten bruikbaar voor deze rapportage. In 2012 zijn ook nog vragenlijsten uit 2011 verzameld, waardoor de respons uit 2011 nog is gestegen van 80% (vorige rapportage), naar 83%.

Tabel 1: overzicht aantal meldingen en aantal verwerkte rapportages

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Aantal meldingen	297	337	500	684	762	706
Stijging t.o.v. voorgaand jaar	-	+13%	+48%	+37%	+11%	-7%
Verwerkte rapportages	231	288	440	566	631	644
Respons	78%	85%	88%	83%	83%	90%
Reden voor						
ziekhuisopname	226	274	379	471	547	451
Alcohol intoxicatie	22	37	51	76	71	54
Andere reden*	15	19	19	27	13	139
<i>Niet registreerd</i>						

* Dit betreft agressie/geweld, (verkeers)ongelukken, suïcide-pogingen, meerdere redenen.

De jongst gerapporteerde leeftijd in 2012 is 12 jaar. De gemiddelde leeftijd op het moment van opname op de spoedeisende hulp lag op 15.5 jaar. (zie tabel 2, figuur 2, figuur 3)

Figuur 1: gemiddelde leeftijd alcohol intoxicanten

Tabel 2: geslacht en leeftijd bij opname

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Geslacht	Man:	52%	53%	52%	57%	57%	55%
	Vrouw:	48%	47%	48%	43%	43%	45%
Leeftijd	10 jaar	0%	0%	0%	0%	0% (n=1)	0%
	11 jaar	0%	0% (n=1)	0%	0%	0% (n=2)	0%
	12 jaar	3%	2%	1%	1%	1%	0% (n=2)
	13 jaar	11%	8%	8%	4%	6%	5%
	14 jaar	25%	23%	21%	18%	19%	15%
	15 jaar	29%	32%	26%	28%	22%	28%
	16 jaar	24%	24%	28%	32%	35%	31%
	17 jaar	7%	1%	16%	16%	17%	20%
Gemiddeld		15.3	15.0	15.2	15.6	15.3	15.5

Het gemiddelde bloedalcoholgehalte bij opname op de spoedeisende hulp was in 2012 1.88 promille ten over 1.81 promille in 2011. Het maximaal gemeten bloedalcoholgehalte was in 2012 4.5 promille.

Tabel 3: ethanolspiegel (promillage)

Ethanolspiegel (promillage)	2007 n=247	2008 n=274	2009 n=388	2010 n=485	2011 n=557	2012 n=621
Gemiddeld	1.83	1.86	1.84	1.81	1.83	1.88
Minimaal	0.50	0.03	0.10	0.00	0.07	0.30
Maximaal	4.30	5.50	4.00	4.00	4.20	4.5
Standaard deviatie	0.57	0.65	0.61	0.58	0.58	0.57
95%	1.76-	1.78-	1.78-	1.75-	1.78-	1.83-
betrouwbaarheid	1.90	1.93	1.90	1.86	1.88	1.93

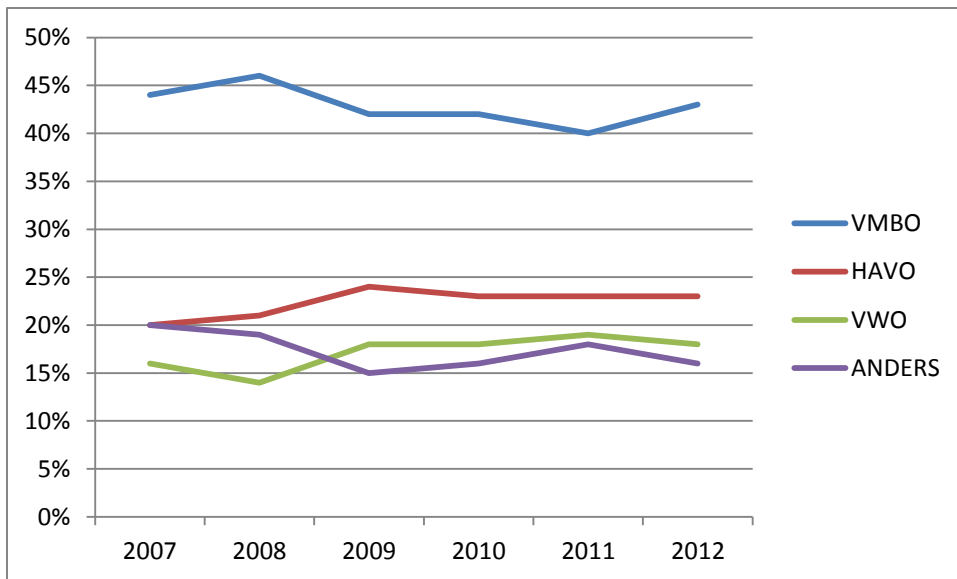
Van de 504 kinderen (71%) waarvan de reden van opname bekend was kwam 89 % vanwege een verminderd bewustzijn. Dit verminderd bewustzijn had in 2012 een gemiddelde duur van 2 uur en 57 minuten. Het langste verminderd bewustzijn had een duur van 34 uur en 42 minuten.

Tabel 4: duur verminderd bewustzijn

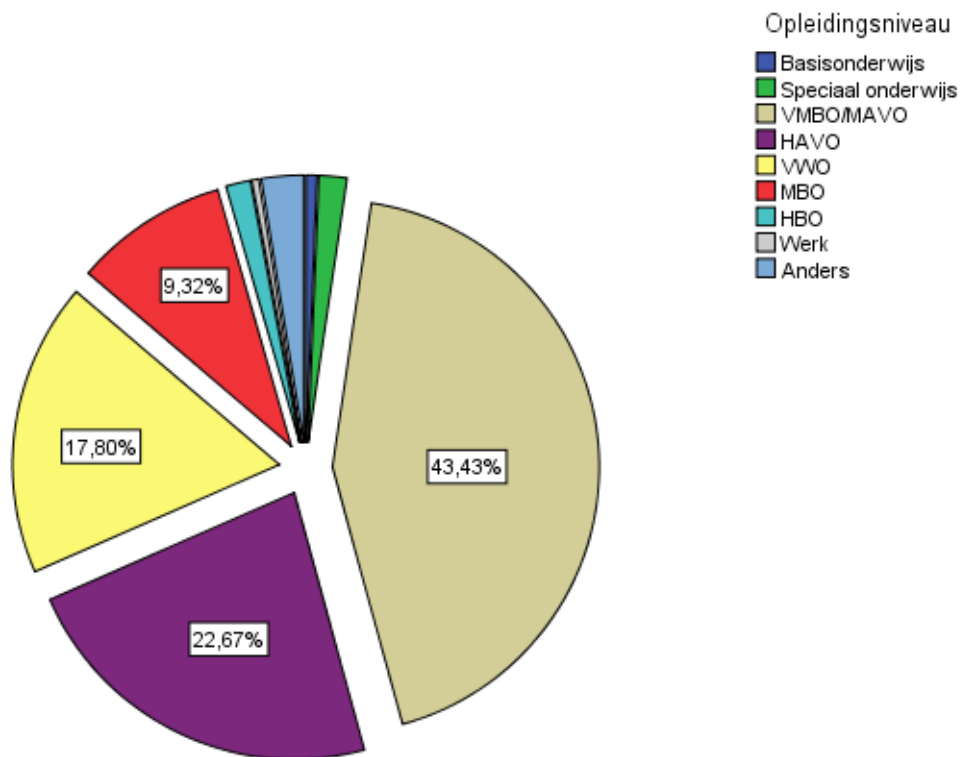
Duur verminderd bewustzijn	2007 n=111	2008 n=114	2009 n=143	2010 n=179	2011 n=258	2012 n=218
Maximaal duur (uren)	16.00	24.00	22.00	48.00	24.00	34.70
Gemiddelde duur (uren)	2.19	2.86	3.05	3.14	2.99	2.95
Standaard deviatie	2.23	3.03	2.93	4.31	3.16	3.44
95% betrouwbaarheidsinterval	1.78-2.62	2.30-3.42	2.57-3.54	2.50-3.77	2.61-3.38	2.49-3.41

Van 478 kinderen was een gezinssamenstelling bekend. Hiervan kwam 64 % uit een traditioneel gezin bestaande uit 2 ouders. 19 % van de jongeren kwam uit een gescheiden gezin.

Het opleidingsniveau was bekend bij 438 (62%) van de ingezonden NSCK formulieren en liet zien dat 76% van de jongeren nominale schoolprestaties had. 43% van de jongeren volgde een VMBO opleiding, 23% een HAVO opleiding en 18% een VWO opleiding. Dit is een redelijk normale afspiegeling van de opleidingsniveauverdeling (CBS 2007).

Figuur 3: schoolniveau 2007-2012 in procenten

Figuur 4: schoolniveau in 2012 in procenten

Van 484 kinderen was de culturele achtergrond geregistreerd. 88% van de jongeren had een Nederlandse achtergrond, gevolgd door een Surinaamse (3.1%).

De Turkse (0.8%) en de Marokkaanse (1,7%) zijn ondervetegenwoordigd in de groep alcoholintoxicanten.

Brabant heeft de meeste registraties namelijk 23.4 % (165) gevolgd door Noord-Holland met 22.4% (158) en Zuid-Holland 20.5% (144). Op plek 4 staat Limburg met 8.1%(57).

In 2012 zijn extra vragen aan de registratie toegevoegd die dieper ingaan op de plek waar alcohol gedronken is en hoe de jongeren aan de alcohol gekomen zijn (in relatie tot de wettelijke leeftijdsgrenzen). Van de 644 jongeren die in de analyses van 2012 betrokken zijn, is van 179 jongeren (28%) geregistreerd waar die alcohol gekocht is en door wie.

Tabel 5: herkomst alcohol en naleving leeftijdsgrenzen

	Supermarkt	Slijterij	Horeca
Bier	Totaal 7 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 0 15 jaar: 1 16 jaar: 5 17 jaar: 1	0	Totaal 17 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 2 15 jaar: 1 16 jaar: 7 17 jaar: 7
Wijn	Totaal 2 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 0 15 jaar: 2 16 jaar: 0 17 jaar: 0	0	Totaal 4 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 0 15 jaar: 0 16 jaar: 1 17 jaar: 3
Sterk*	Totaal 3 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 0 15 jaar: 1 16 jaar: 2 17 jaar: 0	Totaal 6 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 0 15 jaar: 1 16 jaar: 4 17 jaar: 1	Totaal 12 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 1 15 jaar: 2 16 jaar: 5 17 jaar: 4
Mix	Totaal 2 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 0 15 jaar: 1 16 jaar: 1 17 jaar: 0	0	Totaal 10 keer 13 jaar: 0 14 jaar: 3 15 jaar: 1 16 jaar: 2 17 jaar: 4
Totaal	14	6	43

*in supermarkt worden likorettes verkocht (zoete drankjes met 14.9% alcohol) die door de betrokken jongeren als 'sterk' zijn gekwalificeerd.

Van de 179 jongeren hebben 63 jongeren zelf alcohol gekocht, waarvan 36 keer de jongere geen alcohol verkocht had mogen krijgen omdat hij of zij nog te jong was. Hieronder vallen alle aankopen in de supermarkt van jongeren onder de 16, de aankopen van bier en wijn in slijterijen en horeca van jongeren onder de 16 en de aankopen van sterkte drank in de slijterij en horeca van mensen onder de 18. Tevens is bij aankopen van mixdranken in de horeca de leeftijdsgrens van 18 jaar aangehouden.

Ondanks dat de aantallen klein lijken zijn de verhoudingen wel zorgelijk; van alle jongeren die zelf alcohol hebben gekocht, was de helft te jong en had de verkoper de koop niet mogen toestaan.

Samenvatting:

In totaal aantal meldingen was in 2012 706 met een gemiddelde leeftijd van 15.5 jaar oud. Het gemiddelde promillage was 1.88 promille, de gemiddelde duur van het bewustzijnsverlies was 2 uur en 57 minuten.

Bij jongens was de gemiddelde leeftijd 15.6 jaar;, de range was 12-17. Het gemiddelde bloedalcoholgehalte was 1.96 promille. De gemiddelde duur van het bewustzijnsverlies was 3 uur en 25 minuten.

Bij meisjes was de gemiddelde leeftijd 15.3 jaar ; range 12-17. Het gemiddelde alcoholpercentage was 1.80 promille. De gemiddelde duur van bewustzijnsverlies was 2 uur en 27 minuten.

Publicaties 2012:

Adolescent alcohol intoxication: Application of an existent risk model on school problems. E. van Zanten, T. van der Ploeg, A. A. van Blitterswijk, N. van der Lely, M.D.C. de Visser.
Tijdschrift: Journal of Adolescent Health

Nederlandse ervaringen met alcohol intoxicaties bij minderjarigen: aankondiging van de Belgische registratie door kinderartsen. E. van Zanten, J. Dedooy, J. Ramet, N. van der Lely
Tijdschrift: Tijdschrift voor Geneeskunde (België)

Four years of adolescent alcohol related hospital treatments; Trends over time. J.J. van Hoof. E. van Zanten, N. van der Lely, Tijdschrift: Journal of Child & Adolescent Substance Abuse

Gender, age and educational level attribute to blood alcohol concentration in hospitalized intoxicated adolescents; a cohort study. E. van Zanten, T. van der Ploeg, J.J. van Hoof, N. van der Lely
Tijdschrift: Alcoholism Clinical and Experimental Research

Effectiveness of a Dutch outpatient prevention-intervention programme after admittance for alcohol intoxication. E. Van Zanten, M.D.C. de Visser, N. Van der Lely.
Tijdschrift: Acta Paediatrica 2012

The Dutch Pediatric Surveillance System (NSCK) Alcohol intoxication and the 'Alcoholpoliclinic'; new approaches in adolescent alcohol intoxication; clinical pediatric experience and research combined. N. Van der Lely, E. van Zanten, J.J. Van Hoof.
Tijdschrift: Nederlands Tijdschrift Kindergeneeskunde 2012